

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v strednej odbornej škole a v konzervatóriu v školskom roku 2009/2010 v SR

Následné inšpekcie sa vykonali v **52** školách, z toho v 1 spojenej v oboch jej organizačných zložkách. Z kontrolovaných škôl bolo **12** súkromných a **1** cirkevná, **6** s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Stav a úroveň odstránenia zistených nedostatkov sa sledovali v 36 subjektoch po tematickej inšpekcii a v 16 po následnej, pričom v 3 školách (Trnavský kraj) boli vykonané po dve následné inšpekcie. Celkovo bolo uskutočnených 55 inšpekcií, v ktorých sa uplatnilo **160** opatrení na odstránenie zistených nedostatkov – **35** odporúčaní (21,9 %), **55** prijatých opatrení riaditeľmi kontrolovaných subjektov (34,4 %), **66** opatrení uložených školskou inšpekciou (41,2 %) a **4** záväzné pokyny (2,5 %). Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení										
spolu	160									
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn	
počet	35		0		55		66		4	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	26	74,29	0	0	54	98,18	46	69,70	4	100

Z celkového počtu uplatnených opatrení bolo akceptovaných a splnených **130** (81,25 %). Snahou riaditeľov kontrolovaných škôl bolo zistené nedostatky odstrániť a tým kvalitu výchovy a vzdelávania zlepšiť. Najviac neakceptovaných opatrení (5) bolo v Prešovskom kraji a nesplnených (14) v súkromných školách Trnavského kraja.

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- dodržiavanie noriem priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti v učebných odboroch autoopravár a stolár, v študijných odboroch mechanik strojov a zariadení a operátor drevárskej výroby
- plnenie učebných osnov
- realizácii externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky
- dodržiavanie platných právnych predpisov počas prípravy a počas konania ústnej formy internej časti maturitných skúšok
- rešpektovanie platných právnych noriem počas prípravy a v priebehu záverečných skúšok
- vedenie pedagogickej dokumentácie (absencia denníkov evidencie odborného výcviku, nevedenie zápisov v triednych knihách dvojjazyčne v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny)
- organizácii vyučovania (nedodržanie dĺžky prestávok, určeného počtu hodín v jednom dni, dĺžky trvania vyučovacích hodín, stanoveného začiatku vyučovania)

Štátna školská inšpekcia **uložila 35 odporúčaní**, z ktorých bolo 26 (74,3 %) akceptovaných. Odporúčania sa týkali predovšetkým ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov, kontrolnej činnosti vedúcich zamestnancov škôl, využívania dostupných učebných pomôcok, učebníc, didaktickej techniky a informačno-komunikačných technológií vo vyučovacom procese, vybavenia odborných učební vhodným

zariadením, delenia tried na skupiny pri vyučovaní cudzích jazykov, zavedenia denníkov evidencie odborného výcviku pre každú odbornú skupinu s dôsledným a zodpovedným vedením zápisov. Akceptáciou odporúčaní boli v školách vytvorené predpoklady najmä na zefektívnenie a skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu i na primeranejšie podmienky na rozvíjanie poznávacích a učebných spôsobilostí žiakov. Neprijatie odporúčaní sa negatívne prejavilo v úrovni počítačovej gramotnosti žiakov, pri vyučovaní cudzích jazykov v účinnejšom osvojovaní a prehľbovaní ich komunikačných zručností, ale aj v menej vhodných psychohygienických podmienkach vyučovania. Plnenie 2 odporúčaní nebolo možné vyhodnotiť, v čase následnej inšpekcie neuplynul termín pre uplatnenie ich akceptácie.

K zisteným porušeniam všeobecne záväzných právnych a rezortných predpisov riaditeľa škôl **prijali 55 opatrení**, z nich splnili 54 (98,2 %). V prijatých opatreniach reagovali na nedostatky, ktoré sa vyskytli pri konaní záverečných skúšok (nesprávne zloženie komisií, neschválenie tém riaditeľom školy, neumožnenie ich žrebovania), externej časti a písomnej formy internej časti maturitných skúšok (nezastupovanie neprítomného predsedu školskej maturitnej komisie, nedodržanie pokynov NÚCEM), ústnej formy internej časti maturitných skúšok (prekročenie počtu stanovených tém, schválenie zadání bez uvedenia dátumu a pomôcok, chybné zloženie komisií, nesprávny postup pri hodnotení a klasifikácii), alebo súviseli s neplnením učebných osnov viacerých predmetov. Časť z prijatých opatrení sa týkala chýbajúceho vybavenia pre zabezpečenie odborného výcviku, nesprávnych úprav učebných plánov, nedôsledného zapisovania učiva do triednych kníh, neefektívneho využívania odbornej učebnej výpočtovej techniky. Niektoré boli zamerané na chyby a nedostatky pri tvorbe rozvrhu hodín (nezaradenie najmenej 30 minútovej prestávky medzi dopoludňajším a popoludňajším vyučovaním, nedodržanie stanoveného začiatku vyučovania, určeného počtu hodín v jednom dni, dĺžky trvania vyučovacích hodín). Opatrenia boli jednoznačne formulované, účinné, v stanovenom čase splnené. Nesplnením 1 prijatého opatrenia sa naďalej nevyučovali niektoré povinné predmety na konzervatóriu.

Školská inšpekcia **uložila 66 opatrení**. Podstatným prínosom splnených **46** (69,7 %) opatrení bolo vytvorenie objektívnejších predpokladov a zákonných podmienok pre realizáciu záverečných skúšok a jednotlivých častí maturitných skúšok, zlepšilo sa vybavenie viacerých dielní a pracovísk odborného výcviku, upravila psychohygienu žiakov i učiteľov. Vo všeobecnosti sa skvalitnilo odborné pedagogické riadenie s pozitívnym dopadom aj na plnenie učebných osnov mnohých predmetov. Nesplnené uložené opatrenia sa odrazili v nedostatočnej priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti učebného odboru autoopravár v Prešovskom kraji a v súkromných školách Trnavského kraja, čo negatívne poznačilo rozvíjanie praktických vedomostí, návykov a zručností žiakov. Pretrvávalo zriaďovanie spoločných tried a následne nedodržiavanie učebných plánov, neplnenie učebných osnov. Neakceptovanie ďalších uložených opatrení malo vplyv na odbornosť vyučovania predmetu prax, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov počas vyučovacieho procesu. Nekontrolovalo sa 7 uložených opatrení. Prijatím školského zákona 2 stratili opodstatnenosť a splnenie 5 sa nesledovalo z dôvodu, že v čase výkonu inšpekcie príslušné ročníky kontrolovaných odborov žiaci nenavštevovali.

Splnením **4 uložených záväzných pokynov** sa zvýšila odbornosť vyučovania odborného predmetu v učebnom odbore autoopravár a zabezpečilo sa plnenie učebných osnov odborného výcviku v tomto odbore, zamedzilo sa i neoprávnenému konaniu maturitných skúšok a konaniu skúšok v rozpore s platnými právnymi normami.

Záver

Riaditeľmi kontrolovaných subjektov v značnej miere akceptované odporúčania, splnené opatrenia a záväzné pokyny mali výrazný vplyv na zvýšenie úrovne odborného pedagogického riadenia škôl i plnenie ich výchovno-vzdelávacích zámerov. Zistenia z hospitačnej činnosti pri následných inšpekciách potvrdili predovšetkým efektívnejšie využívanie dostupných učebných pomôcok a didaktickej techniky, účinnejšie rozvíjanie niektorých spôsobilostí žiakov. Jednoznačne sa zlepšili organizácia vyučovania, vedenie

pedagogickej dokumentácie, odstránili sa nedostatky pri konaní maturitných a záverečných skúšok. V mnohých sledovaných školách sa skvalitnili materiálne a prístrojové podmienky pre vyučovanie odborného výcviku, pričom v niektorých sú v štádiu realizácie. Materiálno-technické vybavenie sa v dôsledku finančnej náročnosti postupne dopĺňa a rozširuje tak, aby zodpovedalo normatívu a bolo v súlade s novými technológiami. Nesplnenie uplatnených opatrení negatívne ovplyvnilo najmä dodržanie učebných plánov, plnenie učebných osnov viacerých predmetov i úroveň prípravy žiakov konzervatória v študijnom odbore hudobno-dramatické umenie.

Návrhy a odporúčania

Zriad'ovateľom

- zabezpečiť priestorovú, materiálnu a prístrojovú vybavenosť učebných odborov autopravár a stolár, študijných odborov mechanik strojov a zariadení, operátor drevárskej výroby v zmysle platných normatívov